

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX: || DE
CANONICA ET MO- || nastica Disciplina collapsa
restau- || randa, pristinoque nitori || restituenda. ||**

Schulting, Cornelius

Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

10. Disciplina historica Ecclesiasticæ disc. co[n]formata

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63372)

CAPVT X.

*Disciplina historica Ecclesiastica Disciplina confor-
mata atque adaptata longe aliter ac est
traditum l. 3. c. 2.*

ZENO Criticus Dionysio euidā dicenti. Cur me
vnum omnium non corrigis? Non enim, in-
quit, tibi credo; subindicans non esse sibi spem, il-
lum, si corripetur, fore meliorem, Laertius li.
7. ca. 1. Diogenes Cynicus dicere solebat, non tan-
tum fidis amicis, sed acribus etiam inimicis opus
esse, eò quod illi non admoneant, hi vero nostros
errores vitæque nostræ flagitia reprehendant at-
que castigent. Laertius lib. 6.

Zeno Criticus celebratissimam Hesiodi senten-
tiam invertere solebat. Ille quippe cum primas
tribuatur ei, qui per se sapiat, secundas, qui recte
momenti obtemperet, zeno è contrario pronun-
ciabat. Optimus ille quidem, qui paret recta mo-
menti Laertius lib. 7. cap. 1. Apud Lacedemonios
si puer à præceptore vel alio castigatus ob com-
missum delictum, querelam ad patrem detulisset,
turpe erat patri, si hoc audito, non iterum fi-
lium emendasset. Plutarchus in Apophthegmatis
Laconum Demonax frequenter dicere solitus est
vicia medicorum exemplo esse corrigenda, qui
non indignantur egrotis sed medentur morbo. Er-
asmus lib. 8. Apophthegmatum. Apud Lacedæ-
monios si quis in peccato deprehensus fuisset, is
cogebatur aram quandam, quæ erat in vire cir-
cumire, ac vituperationem interim in ipsum co-
positam canere: quod nihil aliud erat quam sei-
psum

psum sua voce obiurgare Ingenui pudore & laudis amore melius ducuntur ad honesta, quam virgis aut flagris, quod seruale est Plutarchus in Laconicis. Diogenes improbum quendam cum castigasset, interrogatus à quodā quid faceret? Aethiopem, inquit, abstergo, vt difficulter candidum reddam. Antonius in Melissa parte 2. sermone 32. Socrates optimè dicebat gubernari ciuitates, cum iniusti dant poenas. Ex Platone libr. 2. de Republica Brusonius libr. 3. cap. 8. Solon Salaminus interrogatus. Quid magis ad salutem Reip. prodesset, respondit, si boni præmijs inuitentur, mali autem poenis coerceantur. Cicero ad Brutum has duas vocabat ille ancoras Reipublicæ. Idem interrogatus quam ratione nullum scelus in vrbe patiretur, dixit. Si tam indignaretur illi, quibus non est facta iniuria, quam quibus facta est. Sensit autem vir prudentissimus, tum demum saluam fore Rempub. quum, qui boni viri sunt, malos poenis coercent ne insontes afficiant contumelia. Stobæus Sermone 41. Theophrastus interrogatus quidnam vitam humanam conseruaret? respondit, Beneficentia, honor & poena Stobæus Sermone 41. Lycurgus Lacedæmoniorum legislator dicere solitus est, duabus potissimum rebus contineri Rempub. Præmio scilicet & poena Cicero in epistola ad Brutum & Erasmus li. 1. Apophtegmatum Lyfander Lacedæmoniorum cum interrogaretur, quam Rempu. maximè probaret, Eam, ait, in qua fortibus viris ac malis congrua vtrisque redduntur. Plutarchus in Laconicis Cato senior dicere solebat, se omnibus peccatis

ribus ignoscere, præterquam sibi ipsi, Multum dissimilis illi Motuio, qui carpens alios sibi omnia condonabat. Plutarchus in Romanis Apophthegmatibus. Idem Cato frequenter dicere solebat, se malle pro collato beneficio nullam reportare gratiam, quam pro perpetrato maleficio non dare poenam. Plutar. in Romanorum Apophthegmatibus.

Idem Cato dicere solebat, Iniuriam, etiam si facienti nihil adferat periculi, vniuersis tamen esse periculosam, apud Plutar. in Roma. Apophthegmatibus.

Cato intelligens quendam animum ab amico reprehensore alienasse: Noli, inquit, amico indignari, apem enim propter aculeum non odisti, sed foues & nutris propter fructum. Cur igitur amici obiurgationem adeo fers iniquè, quem propter beneuolentiam plurimum amare debes. Maximus Sermone 6. Fronto Consul sub Nerua Imperatore & palam dicere solitus est. Male eum imperare, sub quo nemini quicquam sit concessum: sed longe peius, sub quo maxima licentia sit quibuslibet. Inhumanitatis enim est, si princeps indulgeat nihil amicis; sed perniciosissimum est illis licere quicquid libet Dion Cassius in vita Neruæ Imperatoris Lacon quidam, cum venisset Athenas vidissetque illic præcones, qui obsonia, publicanos, lenones promitterent, aliaque parum honestas functiones profiterentur, vbi in patriam reuersus est ciuibus percontantibus, quomodo se res haberent Athenis? Omnia, inquit, honesta, per ironiam inuens Athenis

thenis omnia haberi honesta, turpe nihil. Plutarchus in Laconicis Apophthegmatib. Agesilaus notans præposteram licentiam eorum, qui Asiam incolebant, de eius gentis corruptis moribus, dicere solebat.

Inter illos, qui essent improbi, eos esse liberos, contra qui probi, eos esse seruos, quod ibi vitijs licerent omnia, virtus odio haberetur. idem Plutarchus in Laconum Apophthegmatibus Cato senior studiosè magistratum semper admonere solitus est, vt delinquentes in Rempubl. grauius castigarent. Sentiens nihil perniciosius esse in Republ. quam Licentiam, quam adeo non ferendam in ciuitate putauit, vt iudicaret magistratum lapidandum, qui coercere posset, non tamen faceret Plutarchus in Romanis Apophthegmatibus M. Antonius Verus Romanorum Imperator dicebat difficile esse, in maxima licentia sibi moderari, & cupiditatibus quasi frenos imponere. Herodianus libr. 1.

Solon leges aranearum similes esse aiebat. Diodorus Laertius libro primo, capite tertio, alij idem dictum tribuunt Anacharsidi. sic leges res humiles ac tenues constringunt, à potentibus impunè violantur. Valerius libro septimo, cap. secundo.

*Plutarch. in Solone.
Stobæus Ser. 431 Seleuco
Locrensiū
legislatorū
tribuit.*

Pausanias Philonactis filius cuidam interroganti, cur ex priscis legibus nullam mouere Spartatis liceret. Quia leges, inquit, hominum non homines legum dominos esse oportet. Brusonius lib. 3. c. 34. Cato senior sæpenumero magistratum

Vu 4 admo

admonere solebat, ut sumerent poenas de his, qui in leges aliquid peccarent, Plutarchus in Romanorum magistratibus. Bias eam optimam Remp. esse affirmabat, in qua legem omnes perinde ac tyrannidem metuant. Stobæus sermone 41. Pittacus laudabat eam Rempubl. in qua malis non daretur gubernandi facultas. ibid. Solon eam Rempubl. in primis probabat, in qua viri boni honoribus afficerentur, mali poenis vexarentur. idem ibid. Pythagoras dixit primum luxuriam ciuitates ingredi, deinde saturitatem, postea contumeliam, postremo exilium. idem ibidem. Idem eandem optimam esse dixit, quæ viros bonos habeat. ibidem, sic & Aristoteles l. 7. Polit. ca. 1. Plato dicebat foelices Respu. quæ à Philosophis gubernarentur Cicero ad Quintum fratrem. Zeno dicere solebat decorandas esse vrbes inhabitantium virtutibus. Stobæus sermone 41. Aristides in eo positam esse præcipuè salutem Reipublic, ut ciues in bona Disciplina contineantur. Plutar. in Apophthegmatibus Phocion etiam moriens publicæ Disciplinae curam habere voluit, cum ei quidam ad supplicium eunti post multa conuicia in faciem expueret. Phocion clamauit ad magistratum. Non hunc inquit, compescit aliquis sese indecore gerentem. Plutar. in græcorum Apophthegmatibus Agesilaus rex Lacedæmoniorum magistratus officium esse dicebat erga rebellantes audaciam, erga subiectos benevolentiam. Plutarchus in Laconicis iuxta illud Virgilij
 Parcere subiectis & debellare superbos.
 Idem rogatus à quopiam, cur Spartanorum Ref.

publ.

publ. præ cæteris secundis rebus floureret, quoniã inquit præ cæteris se exercent vt pariter rectè imperare, & rectè parere sciant: significat vir prudētissimus ciuium disciplinam causam esse incolunitatis Reip. Alphonfus Aragonum rex magistratum cotem appellare solitus est, qua hominum ingenia probarētur. Vt enim cote vtimur ad probandum aurum & argentum, sic vtimur magistratu ad ciuium mores explorandos. Magistratus enim virum indicat. Panorm. libr. 3. de rebus gestis Alphonfi. Plutarch. in Laconicis narrat Agidem puerum in summis delicijs fuisse educatum, sed simulatque adolescens etiamnum ad Reip. gubernacula admotus est, mutatione incredibili, reiectis vitæ pristinis voluptatibus, huc totum animũ adiecit, vt Spartam barbaram ac græcorum moribus corruptissimam, ad pristinam frugalitatem reuocaret, quæ res illi exitij causa fuit. Antisthen. philosophus interrogatus quamobrem tam seuerus esset discipulorum obiurgator. Et medici, inquit, erga ægrotos: significans se vitia obiurgare, & non homines. Laert. lib. 6a. c. 1. Agrippinus imperans conabatur eis quos damnabat persuadere, quod ipsis expediret damnari: non enim tanquã inimicus (ipsis aiebat) nec vt latro sententiam contra eos fero: sed veluti tutor & curator ipsorum, quemadmodum & medicus hominem secundum consoletur, & seipsum exhibere persuadet. Stobæus serm. 46. Cicero in orat. pro Deiotaro requirit in Principe etiam seueritatem & granitatem.

Alphonfus Aragonum rex, cùm de subditorum

VII 5

mori

rum moribus & disciplina disputaretur, respondisse fertur. Veluti ad solis motum, ita populares semper in principum mores verti atque mutari. Panormitanus libr. 2. de rebus gestis Alphonsi. Idem ab agricultoribus audiens mala punica, quæ natura aëria essent, arte & diligentia fieri dulcia. Cur non nos etiam ciues & populares nostros ingenio malo præditos, disciplina labore & industria meliores reddimus. Panormitanus libr. 4. de rebus gestis Alphonsi. Idem reprehensus quod regaliter incederet, respondit: Malle se moribus & auctoritate regem videri quam diademate & purpura. Antonius Panormit. de rebus gestis Alphonsi, & Aeneas Syluius de eius dictis. Alphonsus rex Aragonum admonitus ab amico, ne nimius lenis erga suos esset, & ob id in contemptum in suos incideret. Magis, inquit, hoc mihi cauendum ne nimia seueritas mihi conciliet inuidiam. Erasmus lib. 3. Apophtegmatum. Disciplinam autem sine iracundia placidè & mansuetè exercendam esse exempla Socratis, qui filium & Platonis, qui seruum iratus verberibus cadere noluit, demonstrant apud Laertium in vita Socratis & libr. 3. in vita Platonis apud eundem. Demonax cum vidisset quendam seruum crudeliter verberantem. Desine, ait, ne seruo fias similis, scilicet subseruendo affectibus prauis, dum non possunt donum freni iniicere commotionibus. Plutarch. castigatione & admonitionem mixtam esse vult laude in Politicis, & in lib. de Discrimine adulatoris & amici: & ibi etiam censet intempestiuam libertatem admonedi esse ceu pharmacum non in tempore daturum.

tum: imitari oportet nutrices, quæ ad pueros lapsos haud accurrunt cum conuitijs, sed erigunt, abluunt, componunt, deinde obiurgant & puniunt: idem ibidem fit etiam ciuilitè sub persona aliorum, dum in his carpimus alios, quæ scimus ab illo, quem emendare cupimus, committi. Ammodius quidam cum quosdam pueros nimis oppipare & delicatè pransos videret, iussit liberto, vt vni alapam impingeret ad dens elogium: non potest, inquit, prandere absque aceto, simulque in illos flexit oculos, vt increpatio tangeret obnoxios: præterea vult Plato seorsim institui obiurgationem non publicè coram omnibus: adhæc vtile est vt obiurgator omnibus modis sese admisceat culpæ, & quasi seipsum etiam simul reprehendat. ibidem: deinde nec imperiosè more pædagogorum reprehendat amicos, vt medicus, qui nimis acri & amaro pharmuco vitur. Medici cum secant partem affectam, non eam in cruciatu molestiaque destituunt, sed placidè rigant & leniunt, neque qui admonent ciuilitè amicum, aufugiunt, posteaquam amara mordaciaque admonuerint, sed alijs colloquijs & comitate verborum deliniunt ac molliunt, quemadmodum & fabri lapidarij vulnus ac cicatricem, quam ictu Celtis infixerunt in statuis rursus poliendo leuigant ac nitidum reddunt. Quemadmodum medici amara quidem venena dulcibus immiscentes succis, comitem vtilitatis amantatem inuenerunt: ita vt patres rigorem increpationum mansuetudine temperent est necesse. idem Plutarchus in libello de educatione liberorum, Senecæ

Senecæ

Seneca lib. i. de Ira, ca. 4. & 5. Quid ergo? Num castigatio aliquando est necessaria? Quidni? Sed hæc cum sincera ratione, non enim nocet sed medetur specie nocendi: sicuti quædam hastilia detorta, ut corrigamus, adurimus & adactis cuneis non ut frangamus, sed ut explicemus elidimus, sic ingenia vitio prava dolore corporis animique corrigimus. Nempe medicus primò in leuibus vitijs tentat, non multum ex quotidiana consuetudine inflectere, & cibis, potionibus, exercitationibus ordinem ponere, ac valetudinem tantum mutata vitæ dispositione firmare: proximum est, ut modus proficiat, si modo & ordo non proficit, subducit aliqua & circumcidit, si ne adhuc quidem respondet, cibis interdicit & abstinentia corpus exponerat. Si frustra molliora cesserunt, ferit venam membrisque manus adfert, nec vlla videtur dura curatio, cuius salutaris effectus sequitur. Ita legum præsidem ciuitatisque rectorem decet (quamdiu potest) verbis & his mollibus ingenia curare, ut facienda suadeat cupiditatemque honesti conciliet animis, faciatque vitiorum odium pretium virtutis, transeat deinde ad tristiores curationes, qua moneat & obiurget, nouissimè ad pœnas & has adhuc leues & reuocabiles decurrat. Vltima supplicia sceleribus vltimis ponat, ut nemo peccet, nisi quem perire etiam pereuntis interfit. Hoc vno medentibus erit dissimilis quod illi, qui vitam non potuerunt largiri, facilem exitum præstant, hic damnato cum dedecore & traductio ne vitam exigit, non quia vllius pœna deletetur sed ut sit omnium documentum, & qui alicui no-

luerunt

*De collapsa
Disc. Rogat.
restituia 10.
6. Ann Baro.
fol. 309. 310.*

luerunt prodesse, morte certè eorum Respub. vti-
 tur. Seneca lib. de Ira cap. 14. & 15. Corrigendus est
 qui peccat, & admonitione & vi & molliter & a-
 sperè, meliorque tam sibi quam alijs faciendus,
 non sine castigatione, sed sine ira. Quis enim cui
 medetur, irascitur? At corrigi nequeunt nihilque
 in illis spei bonæ est capax. Tollantur è cætu mor-
 talium, & quo vno modo possunt, desinant esse
 mali, sed hoc sine odio. Seneca libr. 2. de Clemen-
 tia c. ult. Sapiens multa remittet, multos parum
 sani sed sanabilis ingenij seruabit: agricolas bo-
 nos imitabitur, qui non tantum rectas procerasq;
 arbores colunt, sed illis quoque, quos aliqua de-
 prauauit causa, adminicula quibus regantur ap-
 plicant: aliàs circuncidunt, ne proceritatem rami
 premant; quasdam infirmas vitio loci, nutriunt,
 quibusdam in aliena vmbra laborantibus cælum
 aperiunt. Videbit quod ingenium qua ratione tra-
 ctandum sit, quomodo in rectum praua flectatur.
 Idem ad Poly. cons. c. 33. Scias licet ea demum ful-
 mina esse iustissima, quæ etiam percussi colunt. ex
 Publio Mimo: Nunquam scelus scelere vindican-
 dum est. Ex eodem: Obiurgationi semper aliquid
 blandi admisce. Ex eodem: Omni rei moderatio
 est adhibenda, quæ sanabilia ingenia distinguere
 à deploratis sciat. Ex eodem. Res optima est non
 sceleratos extirpare, sed scelera. Demonax fre-
 quenti sermone vsurpabat corrigenda esse vitia
 medicorum exemplo, qui non indignantur egro-
 tis, sed medentur. Erasmus lib. 8. Apophtegm. Sed
 iam porrò exempla ex historia Ecclesiastica de ri-
 gida obseruatione disciplinæ adferamus. Trithe-
 mus

mius

mius de Viris Illustribus Ordinis S. Benedicti in vita S. Absalonis Abbatis Sprinc Heersbaccensis scribit, quod cum is absens in Abbatem esse electus, & ad Coenobium veniret, omnes Monachorum candelæ fuerunt extinctæ, & vna solum arserit, & designasse aliorum monachorum disciplinam extinctam per hunc Abbatem reaccendendam: etenim illa vna cādela (significans recenter electum Abbatem) ardens, omnes alias candelas extinctas reaccendit. In testamēto veteri Asa Iosaphat, Ezechias, Iosias per Ecclesiasticos viros Disciplinae fuere instauratores. Exemplar libertatis reprehendendi Ioannes Baptista. vide to. 6. Aloysij in Sermone Andreæ Archiepisc. Cretensis de Amputatione Capitis Ioannis Baptistæ fo. 206. & 207. b. S. Martinus equitando in asino & circum eundo, Episcopatum disciplinā exercebat, & afflicto duo visitabat Ecclesiam Turonensem, vt in eius vita legitur. S. Anno Episcopus Coloniensis 2. eius nominis cum suo tempore, regularis disciplinae feruor refrixisset, ille seriō eandem restituit & reformauit, vt in vita eius apud Surium legitur. S. Benedictus cum in Disciplina Monastica teuerum iudicem præberet sui monachi pertaxatilis stricti ordinis ei venenum in poculo proparunt, quod ille crucis signo abegit, & relicto monasterio redijt in solitudinem, vt publicè in authentica eius vita legitur. S. Thomas Apostolus Indicas gentes barbaras & feras non seueritate, sed mansuetudine, humilitate & suauitate ac dulcedine quadam vicit, vt docet Simeon Metaphrastes in vita D. Thomæ Apostoli apud Aloysium

*S. Hugebert.
Discipl. freno
seu capistro
compescuit
clericorū &
auium Leo-
diensium vi-
tam ac mo-
res teste Tri-
themio in E-
pitoma Fran-
corum iuxta
Annales Tun-
grenses.*

sum tomo 6. de Vitis Sanctorum. Quæ & quam
 multa passus fuerit Gregorius Nazianzenus ob
 exercitam disciplinam à pseudomonachis hypo-
 critis narrat in tomo 4. Annalium. Cæsar Baro-
 nius folio 590. & 591. Basilius diligentissimè visi-
 tauit Ecclesias Armeniæ Baronius in eodem tomo
 fol. 282. & de Disciplina Basilij ac regulis idem
 Cæsar Baronius tomo 4. folio 385. Adeò vigebat *De clericis*
 Disciplina in nascente Ecclesia florente, vt Iulia- *concellaneis,*
 nus Apostata Christianorum Disciplinam ad pa- *to. 6. Annal.*
 ganismum suum transferre desideraret. Cæsar *f. 547. 548.*
 Baronius tomo 4. Annalium, folio 114. Disciplina
 in persequutionibus expeditior, teste Tertullia-
 no in libro de fuga iu persequutionibus. nam
 tempore pacis citò corrumpitur, vt supra ex Cy-
 priano docuimus. Eusebius Samosatenus visitat
 Ecclesias in habitu militari. Baronius tomo 4.
 Annalium folio 237. b. Magna fuit Gregorij mo-
 destia in corrigendo, quod non probarat vt docet
 Baronius tom. 4. Annalium folio 154. Orientales
 Ecclesias collapsas restituit Eusebius Vercellen-
 sis. Baronius to. 4. Annal. fol. 83. 84. Theophilus eū
 modum seruabat, vt lente curaret vulnera Eccle-
 siarum. idem Baronius to. 4. Annal. fo. 676. Nimia
 autem clementia in emendando ad delinquen-
 dum illex est, vt de Theodosio Imperatore affir-
 mat Baronius tomo 4. Annalium folio 613. Eccle-
 siæ Disciplinam tertio seculo fuisse restitutam
 docet Baronius tomo 3. Annalium folio 53. 13. 101.
 59. Episcoporum Palestinorū corrupti mores ex
 sententia Eusebij correcti. Cæsar Baronius tomo
 3. Annal. fo. 52. 26. Lapsi tempore persequutionis à
 Conci-

Conc. Arelat. sub disciplina cohibiti. Idem tom. 3. Annal. fol. 113. 33. Lapsi poenitentes diuersis poenitentijs affecti ab Episcopis. idem to. 3. fol. 140. 25. Lapsis pro criminum varietate diuersa poenitentia irrogata to. 3. Annal. fol. 117. 33. & seqq. 118. 5. 10. 15. Monachorum regula elaborata à Basilio & nõ ab Eustatio. Baron to. 3. fo. 682. 23. Petrus Alexand. fidelis custos Eccl. Disc. neruos Eccl. Disc. non remisit, sed intendit. to. 3. Annal. fo. 12. 19. Perrus Valuomeres raptor virginum, capite plexus. to. 3. fo. 522. 29. Præsides prouinciarum corripiebantur ab Episcopis & eorum disciplinæ subijciebantur. to. 3. fol. 112. 1. quinetiam præsidium iudicia Episcopi irritare solebant. to. 3. fol. 317. 31. Nec quidem clarissimis viris parcebatur, vnde recitat Constantini Rescriptum de puniendis clarissimorum virorum delictis. to. 3. Annal. fol. 149. 20. Vitalis Episcopus Antiochenus post Tyrannum curat restituere Discipl. Eccl. to. 3. Annal. fol. 83. 45. Coenobitarum instituta & disciplinam sub Antonio narrat Cæsar Baronius to. 3. Annal. fol. 336. lin. 46. Canonem Nicæni Concilij, ne clerici cum foeminis habitent recitat. idem to. eodem, fol. 277. 17. Modus coercendi clericos inobedientes, habet idem to. 3. fo. 453. 35. Fuit vna poena Ecclesiastica excludere ab oblatione, à precibus, à sacramentis. tom. 3. fo. 118. 30. Hoc tertio seculo Mediolanensis Ecclesia Monasticæ vitæ instituta suscepit. tom. 3. fo. 335. 34. Monachorum genus indisciplinatissimum Rhembot narrat dictum. tom. 3. fo. 336. 49. 337. 55. & seqq. de quo etiam dixi supra ex B. Hieron. Monastica vita optimè congruit Episcopatu. to. 3. fo. 336. 24. Mon.

Meletius visitat Ecclesias tom. 4. Ann. Baron. fol. 344. Basil. omnibus Discipl. prescripsit monachis & laicis senibus chorepiscopis simoniacis. tom. 4. Ann. fol. 331.

Vide vitam Eusebij Vercellensis, qui iunxit vitam monasticam Episcopali.

Monachorum instituta à S. Athanasio Romam alata to. 3. fol. 434. 48. 435. 8. Pachomij monasterium virginum S. Athanasius visitat to. 3. fol. 330. 42. Romanæ foeminæ monasticam suscipiunt Disciplinam eaque consulares auctore S. Athanasio tom. 3. folio 434. 51. quod Hieronymo hortatore multæ nobiles Romanæ foeminæ susceperint Disciplinam & vitam monasticam passim ex eius epistolis liquidò constat. Virginum monialium instituta plura commemorat Baronius tomo 3. fol. 335. 3. 337. 29. Regulas vitæ monasticæ Basilij omnium aliarum regularum monasticarum esse fontes docet Baronius tom. 4. Annalium fol. 154. 155. easdem que cum Gregorio esse elucubratas docet Baron. tom. 4. fol. 385. Iulianus Apostata tanti fecit Disciplinam Christianorum, vt eam ad gentilismum transferre studuerit. idem Cæsar Baronius tomo 4. fol. 114. e. Gregorius & Basilus austream vitam & disciplinam in eremo susceperunt. tom. 4. Annalium idem fol. 147. 148. Gregorius Nyssenus Episcopus insignis visitator & lustrator Ecclesiarum tom. 4. Annalium fol. 238. Hæreticorum poena fuit 4. seculo, vt punirentur mulcta decem librarum tom. 4. Annalium folio 655. At obstinati iussi sunt gladio seculari feriri tom. 4. fol. 526. 526. aliàs iussi sunt etiam deportari fol. 655. Catholici postulabant à Nazianzeno hæreticos puniri folio 418. tomo 4. Theodosius ea disciplina afficiendos putauit, vt ciuitate pellerentur tom. 4. Annal. fol. 502. Ecclesia consuevit punire hæreticos auxilio brachij secularis & principum tom. 4. fo. 525. Vincti soluti à vinculis & illis indulgentia data tem-

XX

pore

*Ambr. clerici
ad exactam
absolutamq;
Disciplinam
Eccl. composuit
tom. 4.
Ann. f. 327.
328. Siricius
Papa nouem
Capitulis col-
lapsam in A-
frica disciplinam
restituit tom 4.
fol. 443.*

*August. corri-
git totius Af-
frica Eccle-
siæ to. 4. Ar-
sol 553.*

*Visitatio ut
fiat Orienta-
lis Ecclesie
auctoritate
Damasi vr-
get Basilius
to. 4. Annal.
fol. 310.
De S. Augu-
praxi & dis-
ciplina agen-
di cum here-
ticis. to. 4. fo.
463. in Ann.*

pore Paschatis tom. 4. folio 515. 516. In Disciplina exercenda iura sunt distincta regum & Ecclesiarum to. 4. Annalium fol. 540. 541. Laici rebus Ecclesiasticis se immiscere non debent to. 4. fo. 179. nec causas Ecclesiasticas iudicant to. 4. fo. 223. Laici de sacerdotibus iudicare non debent in disciplina Ecclesiastica to. 4. fo. 520. An iuxta disciplinam Ecclesie lapsi Episcopi in sedem Episcopalem sint restituendi, disputat latè & doctè Baronius to. 4. Annal. fo. 77. 80. 85. 86. 91. recipiendos esse cum ab iuratione hæreseos docet folio 282. 422. 182. Legè seueram tulit Iouinianus de disciplina custodiendarum virginum sacrarum tom. 4. fol. 195. tulit etiam legem Theodosius de Disciplina Canonifarum tomo 4. Annalium fol. 630. Gregorius Nazianzenus præclaram habet sententiam de Disciplina sacerdotum, quod luxus & ornatus ijs non conueniat, to. 4. Annalium folio 442. luxum clericorum vehementer taxat Baronius to. 4. fol. 198. Macarius præbyter per seueram disciplinam communicans schismaticis Romæ punitus to. 4. f. 310. S. Martinus in se exercuit seueram disciplinam, dum pro votis ad ieiunia & cilicia confugit tom. 4. folio 367. Maximi factum gladium in hæreticos exerentis commendatur tomo 4. folio 525. Damascenus cum esset seuerus in exercenda Disciplina monachi lapidibus eum appetierunt. tom. 4. folio 590. Oblationes pro defunctis corrigendas. tomo 4. folio 645. Paulinus patitur à Romano clero inuidiam proculdubio ob rigidam disciplinam. tomo 4. Annalium folio 711. Disciplinae publicæ pœnitentiæ ritus antiqui exponuntur

tur. tomo 4. folio 621. In disciplina sacerdotes à sacerdotibus debent iudicari tomo 4. folio 520. Sacerdotes à principibus audiendi & magna pœna afficiendi si sacerdotes non reprehendant, & principes non obtemperent tomo 4. folio 877. Corruptit Disciplinam Ecclesiasticam quod sacerdotij dignitas potentiõribus non dignioribus detur, idque exagitari à Nazianzeno docet Baron. tomo 4. folio 29. S. Augustinus plurimos abusus in Africanam Ecclesiam irrepentes sustulit atque correxit. tomo 5. Annalium folio 417. b. c. d. e. Africani Episcopi reclamant ob neglectam Disciplinam Donatistarum & ob concessam illis nimiam licentiam suo ipsorum arbitratu viuendi tomo 5. Annalium folio 302. a. Sex Asiani Episcopi à Ioanne Chrysofotomo depositi tomo 5. Annalium folio 124. a. Augustini liber de Correctione Donatistarum ad Disciplinæ Ecclesiasticæ argumentum spectat, quando autem illum librũ scripserit Augustinus, docet Baron. to 5. fol. 417. e. Augustinus abstulit balationes, saltationes atque alia; superstitiones disciplinæ veræ aduersas ab Ecclesia Africana to. 5. fol. 417. reprehendit etiam August. malam disciplinã in audienda Missa nempe nimiam negligentiam to. 5. f. 417. 418. Athanas. iniungit Basilio munus magni momenti nempe Visitationem Episcoporum to. 4. Annal. Baron. f. 242. Celestinus Pontifex composuit hoc seculo collapsam Disciplinam Eccles. tom. 5. Baronius fol. 323. à Carceribus vtebantur Episcopi ad coercionem delinquentium to. 5. Bar. f. 143. c. d. e. Carcere Episcopali abstrahēs reos à Deo perterrētur ibid. c. At tales carcerati quolibet die Dominico

Gennadius e-
gregiè prospè
cit Disc. Ecc.
to. 6. fo. 239.
Baron.

relaxabantur to. 5. fol. 280. Disciplina mala Carthaginensium, quia eorum amplitudo iuncta fuit cum luxu & iniustitia tom. 5. fol. 672. Adeo autem fuerunt pravi mores & mala disciplina Carthaginensium fol. 672. 673. to. 5. vt Carthaginenses fuerint omnino incorrigibiles to. 5. fol. 674. imò vbique Christianorum erat mala disciplina & mores corrupti to. 5. fol. 342. b. c. Donatistæ ad Ecclesiam redeuntibus agunt gratias de seueriori eis adhibita disciplina to. 5. fol. 132. b. c. Innocentius Papa excommunicat cum Achatio communicantes to. 5. fol. 244. e. Excommunicati autem non admittebantur ad communionem ante relationem populo factam tom. 5. fol. 626. nec ipsi excommunicati recipiebantur, nisi prius adimpletis conditionibus to. 5. fo. 275. Galliæ, quia ibi neglecta disciplina & corrupti mores erant, ideo deduntur barbaris deuastandæ to. 5. fol. 251. Hæretici coercerentur ergastulo vt curarentur to. 5. fol. 464. Hieronymus in latinum vertit Regulas Pachomij & sociorum tom. 5. fol. 223. Frustra feruntur leges ab Imperatoribus & Pontificibus, nisi per Discipulam fontes malorum obstruant tom. 5. fol. 672. a. Ioannes Chrysostomus quia collapsam in clero Discipulam Ecclesiasticam restituit, ideo multorum inuidiam sustinuit to. 5. Annal. Baron. fol. 60. c. d. e. Monachorum regulæ à sanctis viris scriptæ & elaboratæ. Baron. to. 5. Annalium fol. 223. Theodosius indebitè excommunicatus licet à monacho non neglexit, sed curari & absolui voluit. to. 5. Annalium folio 491. a. Viduæ Ecclesiæ ad meliorem formam restitutæ per Chrysostomum tomo

Quinta Synodus Carthaginensis Promptuarium discipline Eccl. to. 3. Annal. Baron. f. 63.

5. Annalium. Baron. fo. 67. VVandali pudici in punitionem libidinosorum missi to. 5. Annal. Baro. fol. 287. 288. vide plura infra lib. 6. ca. 12. vide tomo 6. fol. 310 & 486. in iisdem Annalibus. hic adde excepta ex l. 6. cap. 13.

CAPVT XI.

De Disciplina Iudaica Syuagoga ac testamenti veteri alio modo quam de ea actum fuit supra lib. 2. cap. 20. ibi enim scripturarum testamenti veteris loca adducta fuerunt, quibus Disciplina commendabatur: hic de iudicio Sanhedrim & Consistorio tractatur, in quo Disciplina exercebatur.

Disciplina exercebatur in populum per senatum Sanhedrim. Sebastianus Munsterus in c. 22. Hieremix, in scholijs litera n. De hoc iudicio seu Consistorio publico Hierosolymitano, quod græcè συνέδριον & à Talmudistis Sanhedrin appellatur pulcherrimè Carolus Sigonius lib. 6. de Repub. Hebræorum ca. 7. fuit, inquit, illud tribunal omnium & numero & dignitate iudicium amplissimum, primo in Silo, deinde in vrbe Hierosolym. eo consilio institutum, vt quæ à iudicibus ciuitatum singularum variantibus de iure factive sententijs definiri non possent. huc denique referrentur. Talmudistæ docēt in hoc iudicio Moysen 70. seniores coadiutores habuisse, qui res omnes & arduas & graues, iudicabant, de quo legatur prolixè c. 7. li. 6. de Rep. Hebr. per 9. folia. Duo autem fuisse συνέδρια vnum ciuile alterum Ecclesiasticum tempore Moysis & Aaronis in populo

De Consistorio præter Petrum Galatinum de arcanis Catholicæ veritatis & Rabbinos etiam Cæsar Baron. agit to. 1. An. fol. 88.